

Eesti Keskkonnaühenduste Koda

Riigikantseleile

Teie: 02.03.2023 nr 7-2/23-00400-1

Meie: 17.03.2023 nr 1-5/23/5729

Eesti Keskkonnaühenduste Koja seisukohad taastuenergia kasutuselevõtu kiirendamise eelnõu põhialuste kohta

Täname võimaluse eest kommenteerida eelnõu põhialustes esitatud ettepanekuid ning tegevuskava. Tunnustame Riigikantseleid põhjaliku suhtumise ja sidusrühmade pideva kaasamise eest protsessi.

Toetame taastuenergia planeeringute kiirendamise protsessi, ent peame oluliseks, et uue korraga tagataks planeeringute võimalikult kõrge kvaliteet ka keskkonnamõjude hindamisel ning negatiivsete keskkonnamõjude vältimisel. Allpool esitame oma ettepanekud ning toome välja mõned murekohad:

Raadamistasu ja asendusmetsastamise võimaluste laiendamine

EKO seisukoht on, et raadamistasu kehtestamine ei tohi õigustada laiaulatuslikku raadamist tuuleparkide arendamise eesmärgil. Esmane prioriteet peab olema tuuleparkide asukohtade valikul vältida **metsastunud alasid**, sest metsanduses viimastel aastatel toimunud suure üleraie tagajärjel on meie metsad juba praegu väga halvas seisukorras

Kuna soovitud muudatus laieneb ka teistele sektoritele, siis on oluline analüüsida ning korrastada ka asendusmetsastamise tingimused, sest EKO hinnangul pole praegused kosmeetilised muudatused piisavad. **Väljakujunenud metsakooslust ei saa asendada puude istutamisega mujale**. Vaja on tagada, et raadamistasu katab asendusmetsastamise kogu kulu sh keskkonnakahju ning asendusmetsastamise lihtsustamine ei ohusta rohetuumalade ja -võrgustiku ühendatavust, kvaliteeti ja toimimist.

Ruumilise planeerimise II etapi ära jätmise ning keskkonnamõjude hindamise (KMH) korra leevendamine

Ettepanekud

Pakutud lahendusega jääb selgusetuks, kuidas ning milliste nõuetega täiendatakse KMH I etappi. EKO hinnangul tuleb planeerimisprotsessi tõhustamisel lähtuda kõrgeimast võimalikust kvaliteedist - seda nii kaasamises kui ka uuringutes. KMH II etapi ära jätmise korral on vaja pöörata enam tähelepanu I etapi kvaliteedi tõstmisele, et vältida hilisemaid kaebusi või kohtuvaidlusi. Soovime täpsemat infot, kuidas KMH kvaliteeti on plaanis tõhustada.

Avalikkuse kaasamine ja teavitamine ning teabe piisavus planeerimismenetluses tuleb tagada kõrgeima kvaliteediga. Kuna ajaraamid kitsenevad, tuleb rõhku panna läbimõeldud ning sisulisele kaasamisele. Olemasolevad kaasamisjuhendid tuleks kokku koguda, analüüsida ning

koos vabauhendustega välja töötada hea tava ning korrektne kaasamise kord kõigile suurprojektidele, seda eriti, kuna TAKiga tehtavad muudatused laieneks ka teistele sektoritele.

Soovime, et eelhinnangute faasis lubatav erisus “Eelhinnangu andmisel lisatakse võimalus, et sama kavandatava tegevuse jaoks vajalike tegevuslubade menetlemisel võib otsustaja põhjendatud juhul kasutada juba varem teises menetluses antud eelhinnangut” (lk 11) **määratletakse kas ajaliselt või kvaliteedinõudega**. Oleme suurprojektide puhul märganud survet kasutada lubade taotlemisel vananenud uuringute tulemusi või teistlaadi lähteülesandega uuringute või mõjuhindamiste raporteid. Uuringud ning mõjuhindangud peavad vastama kõrgeimaile võimalikule kvaliteedile ning olema ka ajaliselt pädevad.

Täpsustused

- Palume täpsustada, mida tähendab “piisavalt detailne info” järgnevas lauses “b) asukoha eelvaliku otsuses on **piisavalt detailne info** maismaal projekteerimistingimuste või meretuulepargi hoonestusloa väljaandmiseks” (Lk. 3)
- Palume täpsustada, mida tähendab “piisava täpsusega info” ning see ka määratleda. “Seega on vajalik koondada tähelepanu vastuväidete esitamisele ühe kaasamise raames. Taotlejat ja menetlejat sunnib see esitama kaasamise etapiks piisava täpsusega info.” (lk 9)
- Palume täpsustada, mida mõeldakse KMH aruande täpsustamise tingimusega “vaid uute oluliste tähtsust omavate asjaolude ilmnemise korral” (Lk 11)

Lugupidamisega

Maia-Liisa Anton

Eesti Keskkonnaühenduste Koja koordinaator

/allkirjastatud digitaalselt/